

Név: Galicz Kamilla Zsuzsanna
Szak, évfolyam: jogász szak, IV. évfolyam
Tanév: 2017/2018/I.
Célország, város: Portugália, Lisszabon
Fogadó intézmény: Universidade Nova de Lisboa, Faculdade de Direito

Jó kis szomorúság, egyszer odamegyek, hogy mondjam el, ez egy portugál dolog... - éneklő *PalyaBeja*, a közkedvelt énekesnő egyik dalában. Portugália... apró ország az Öreg Kontinens másik végében, ismeretlen nép, ismeretlen történelem, ismeretlen kultúra, amelynek annyi közös vonása van kis hazánkkal. Nyugat felé sóvárgó tekintet, a szomszédos országokkal szemben érzett kisebbségi komplexus, nagy katonai vereségek és a lassú feltápászkodás. Hangos mediterrán testvéreikre oly jellemző nyíltság messze áll tőlük, szemükből inkább a múlton való csendes bánkódás tükröződik, de azért mulatni is tudnak, ha annak van ideje. Rokonaink? Ki tudja...

Miért is Lisszabon? Korábbi olasz-portugál szakos tanulmányaim során az egyik neves budapesti bölcsészettudományi kar falai között nem csak kosz ragadt rám, de ez a gyönyörű nyelv is, amely hangzásra sokkal inkább az oroszhoz hasonlít, mint a dallamos olaszhoz vagy az apiko-alveoláris – igen, ilyen szó ékes anyanyelvünkön létezik! – sziszegésekkel teletűzdelt spanyolhoz. (Ezt a jelzőt már nagyon régóta akartam használni egy szövegben, hiába, kutyából nem lesz szalonna – *bölcsészből még lehet jogász?*)

Portugál diszciplináris és tanári minor ide, felsőfokú nyelvvizsga oda, sosem volt szerencsém ellátogatni ebbe az országba, így – mielőtt kiléptem volna a munka nagybetűs világába – úgy döntöttem, itt az idő, most vagy soha! Életem egyik, ha nem a legjobb döntésének bizonyult. Sok barátom nyüstölt már, *menj ki, menj ki, különben meg fogod bánni*, éveken át ők mentek, én maradtam, mesélték a fantasztikus kalandjaikat, amiket én csak szemlesütve hallgattam, egyre csak a Quimby-dalon rágódva, *vigyél el innen kicsi eső, vigyél messze innen el...* Aztán jött a negyedszázadosokra jellemző kapunyitási pánik, hadd legyen még egy kicsit szabad, ez volt az egyetlen elvárás a programmal kapcsolatban, a magasztos ideák, mint nyelvfelkészítés, továbbképzés, világjárás, mind-mind fontosak, de pusztán kiegészíthetők vagy igazolhatják a kalandvágyat. Számvetésként pedig elmondhatom, ez a félév méltó zárása volt a „gondtalan” egyetemista éveknél (kinek gondtalan, aki Neptunt használ?!), jöhet a munka, jöhet a felelősség, jöhet a negyven évnyi mókuserék.

Nehézségek? Voltak bőven... első számú akadály: erasmukrácia, azaz *lot of* papírmunka, hála Istennek mindenhol kedves és profi koordinátorok segítettek, de így is számtalanszor belegabalyodtam a hivatalos dokumentumok hálójába. Talán ez volt a legnagyobb akadály, utána a gyakorlati kérdések, mint szállás, szociális élet, tájékozódás már olyan könnyen mentek, mint az egyszeregy. Aki hozzám hasonlóan érdekérvényesítésből (is) a maximalizmusra törekszik, annak nem lesz gondja a megfelelő szállás felkutatásával, egy teljesen más környezetbe való integrálódással. Rengeteg oldal működik, Facebook-csoportokban is érdemes kutakodni, de érdemes korán elkezdni a keresgélést, nehogy a Tejo partján kelljen az első éjszakákat töltenünk a kamaszlányokként vihogó sirályok társaságában.

Hamar eljön az indulás ideje is, kettőt alszunk és hipp-hopp már (örömtől vagy bánattól) zokogva búcsúzunk ~~Ferihegy~~, a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren. Előbb-utóbb azonban el kell kezdeni egyedül utazni, ami sokakat elriaszthat, és valóban mellbevágó kilépni egy idegen ország idegen repülőteréről teljesen egyedül, főleg fiatal nőként, de ezzel is erősödik az ember. Az utazásba pedig úgy belejöhötünk, mint kiskutya az ugatásba, Lisszabon, Sintra, Porto, Coimbra, Leiria, Batalha, Tomar, Alcobaça, Arrábida, Lisszabon Szentendréjének titulált Cascais, majd megint Cascais, és harmadszor is Cascais, a félév megkoronázásaként pedig São Miguel, az Azori-szigetek legnagyobbika. Trás-os-Montes

hegyvidéke, Alentejo végtelen pusztasága és az algarvei strandok már nem is fértek bele – így hát van miért visszamenni!

Lisszabon föníciai nyelven biztos kikötőt jelent, és valóban az, bátran ajánlom mindenkinek – és nemcsak a decemberi kellemes napsütés, a friss levegő, a végtelen csempetenger vagy az ínycsiklandozó halas ételek miatt! Nyelvileg óriásit fejlődtem, nemcsak luzitánul, de a gyerekkorom óta imádott Csizma és Shakespeare kénytelen-kelletlen elsajátított nyelvén is. Nyelvfejlesztésből állt a nap, amit egy magamfajta ex-bölcsész kifejezetten tudott értékelni: egy portugál családnál laktam, így már a szobám ajtajából való kilépéssel megkezdődött a portugálban (és brazil sorstársam révén annak újvilági verziójában) való elmerülés. Sajnos az albérlet árai az utóbbi években az Ezeréves Súlyom sebességével szöktek felfelé csak úgy, mint székes fővárosunkban, így 300 euróért már csak egy egérlyukat kap az ember, ahova egy A/4-es papírt tehet le szőnyegnek. Az átlagárak 4-600 euró körül mozognak, a tömegközlekedés rendszeressége egy elkényeztetett budapesti szemszögéből siralmas, pécsiként nem akkora sokk, de csak 23 éves korig van diákberlet, utána a fővárosi felnőttberlet áráért (kb. 36 euróért) kapunk egy Tükebusz-jellegű (olykor azt is alulmúló) szolgáltatást.

Az „UnivNován” (ami a lisszaboni Új Egyetem, mert van Clássica is, ami a régebbi, mi a kettő között a különbség? A Clássicán egy ismerősöm elmondása szerint nincs légkondicionáló rendszer, így vagy tikkadó hőség vagy csontig hatoló nyálkás hideg honol az épület komor falai között) színvonalas az oktatás – és talján minőséget megközelítően jó a kávé 50 egész centért! Komolyra fordítva a szót: két tárgyat is vettem fel ékes portugál nyelven, és míg olykor a pultos motyogását sem voltam képes megérteni, az oktatók olyan artikuláltan beszéltek, hogy egészen jól ki lehetett bogozni akár a nemzetközi magánjog egymásba gabalyodó szárait is. Ezentúl a saját szakállamra is büjtam a portugál jogtudomány írott forrásait, különösen jog- és államtörténeti témában, kutatásaim eredménye pedig egy 40 oldalas dolgozat, ami remélhetőleg kiválóan fog szerepelni a 2019. évi OTDK-n. Angolul is vettem fel egy tárgyat, így meggyőződhettem az oktatók magas szintű nyelvtudásáról, amit még egy „echteangol” is megirigyelt volna. Egyébként a portugálok meglepően jól beszélnek „inglisül”, ami déli szomszédaiokról nem feltétlenül mondható el – meglepő módon olasz és spanyol Erasmusos diákokkal elsősorban portugál órákon találkoztam. Az előadások érdekfeszítőek és interaktívak voltak, portugál csoporttársaink pedig lelkesen alakították az óra menetét. Látszik, hogy az UnivNova jogi karán a gyakorlati oktatásra helyezik a hangsúlyt, ami nagyon meglepett – pozitív értelemben.

Az erasmusos szociális élet szempontjából én kicsit kakukktojásnak számítottam; egyrészt voltak kinn régi magyar ismerőseim, akikhez újak csatlakoztak, másrészt sokan is jöttek meglátogatni, hiába, az Erasmus a barátoknak és családtagoknak is jó ürügy, hogy kiruccanjanak külföldre – készüljünk hát fel a folyamatos vendégjárásra! Az ESN Lisboa egyébként rengeteg programot szervezett (zenés, táncos programok, szörfnapok, piknikek, önkénteskedések, európai nemzeti kultúrákat bemutató estek), én a fent említett okokból főleg az egynapos utazásokra voltam rápörögve, amelyek során rengeteg új embert ismertem meg, nyilván mély barátságok nem szövődtek, de új arcokat, új élettörténeteket ismertem meg, új tanulságok vontam le – hazaérve pedig a régi barátok viszontlátásának öröme várt. Egyébként a lisszaboni magyar közösség tagjai is nagyon barátságosak és segítőkészek, hétről hétre szerveznek programokat, amelyekre a vándormadár Erasmusos diákokat is szívesen várják.

Összességében miért éri meg egy külföldön eltöltött félév? Az ember rengeteget fejlődik, olyan dolgokra lesz képes, amit eddig el sem tudott magáról képzelni, túlélésből szinteket ugorhat, például megtanulhat az Azori-szigeteken, trópusi zivatarban egy brazil GPS utasítására autót vezetni. Mélyen legbelül azonban az marad, aki volt, csak több tudással és tapasztalattal felvértezve – és az életet talán jobban értékelve.

